

ULKOPOLIITTINEN INSTITUUTTI
UTRIKESPOLITISKA INSTITUTET
THE FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

ULKOPOLIITTISEN INSTITUUTIN TALOUSARVIOEHDOTUS VUODELLE 2015

1. Yleistä

Ulkopoliittinen instituutti on eduskunnan yhteydessä toimiva riippumaton julkinen tutkimuslaitos, joka tuottaa poliittisessa päätöksenteossa hyödylliseksi koettua korkeatasoista tutkimusta sekä innovatiivisia ratkaisumalleja kansainväliseen politiikkaan ja Euroopan unioniin liittyvistä kysymyksistä. Instituutin työ syventää julkista keskustelua ja on tiedeyhteisön kannalta hyödyllistä. Vaikuttavuuden ja lisäarvon tuottamisen kannalta on keskeistä, että instituutin tutkimus täyttää kansainväliset laatuksiteerit ja tuloksista viestitään tehokkaasti eri kohderyhmille.

Instituutin tavoitteena on yhdistää akateeminen ja politiikkarelevantti tutkimus. Instituutilla on vahva analyttinen osaaminen valikoiduilla tutkimusaloilla, joilla on erityistä merkitystä Suomelle, Euroopan unionille ja kansainvälisille järjestöille.

Vuosien 2014 – 2016 tutkimusagenda koostuu kolmesta ohjelmasta, joiden aiheina ovat Euroopan unioni - erityisesti sen ulkosuhteiden, talouden ja poliittisen järjestelmän tutkimus -, Euroopan unionin itäinen naapurusto ja Venäjä sekä globaali turvallisuus. Lisäksi instituutti on käynnistänyt pienen määrän tutkimusohjelmat poikkileikkaavia tutkimusprojekteja, joista yksi liittyy erityisesti Suomen ulkopoliittikan tutkimukseen. Instituutilla on myös Jane ja Aatos Erkon säätiön tuella ylläpidettävä Yhdysvaltojen vallan tutkimukseen keskittyvä pienimuotoinen keskus.

2. Ulkopoliittisen instituutin rahoitustilanne

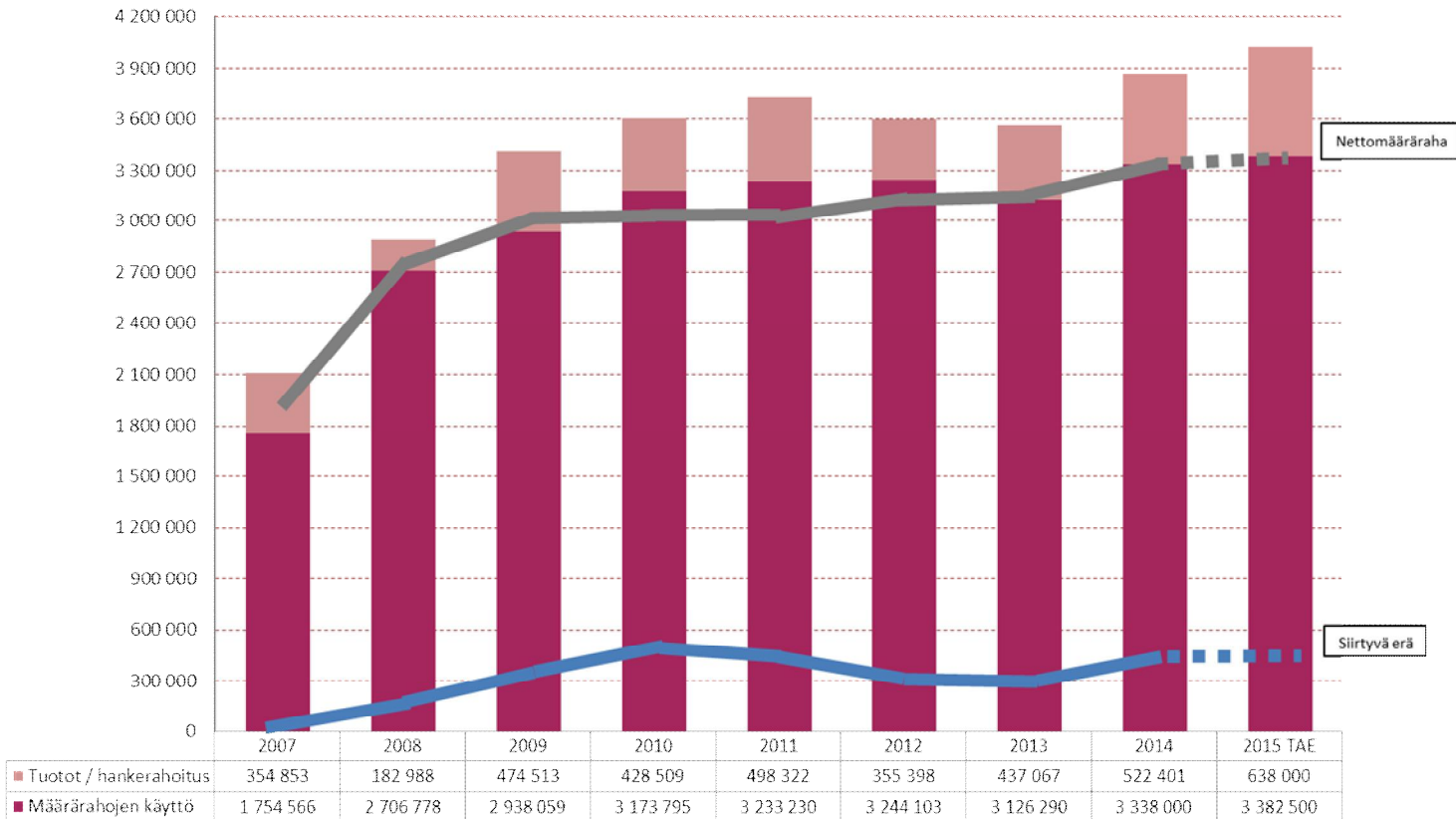
Nykyisellä määrärahasolla Upi pystyy rahoittamaan 18 tutkijanpaikkaa, joka on ollut vuoden 2014 alusta tavoitetaso aikaisemman 20 tutkijan sijasta. Tämän lisäksi kilpaillun ulkoisen rahoituksen turvin on pystytty sen lisäksi palkkaamaan vuosittain n. 3 tutkijaa.

Vuonna 2013 talousarviomäärärahan (ml. siirtyvä erä) nettokäyttö on ollut 3 126 290 euroa ja siirtyvän erän määrä on vuoden 2014 alussa ollut n. 435 000 euroa. Siirtyvän erän määrää alentanevat lähivuosina kertaluontoiset tietojärjestelmäinvestoinnit (Raindance, Kieku), joista jälkimmäiseen saatetaan hakea talousarviosta vuonna 2016 lisärahoitusta. Myös kustannustason nousu yhdessä tavoitteena olevan henkilötyövuosimäärän toteutumisen kanssa saattaa kääntää talousarvion toteuman jatkossa alijäämäiseksi, jolloin siirtyvä erä pienentyy ohjelmakauden loppua kohti.

Vuoden 2014 budjetin lopulliseen toteumaan ja siirtyvän erän suuruuteen vaikuttavat aikaisempien vuosien tapaan vahvimmin palkkamenojen toteutuminen, joihin vaikuttavat virkavapaudet sekä rekrytointien onnistuminen. Kaikki uudelle ohjelmakaudelle valitut uudet tutkijat eivät pystyneet aloittamaan Upissa vuoden 2014 alussa, joten palkkarahoja säästyy ainakin n. 1 htv:n verran vuodelle 2015 siirtyväksi.

Kuvio 1: Ulkopoliittisen instituutin bruttomenojen sekä määrärahojen käytön / tason kehitys vuosina 2007-2014 (ml. arvio vuodelle 2015)

3. Talousarviomenojen – ja tulojen tarkastelu kululajeittain

3.1 Tuotot

3.1.1 Ulkopuolinen hankerahoitus ja kustannusten korvaukset

Monivuotisen ulkopuolisen hankerahoituksen vuodelle 2014 kohdistuva osuus on arvioitu alustavien hankebudjettien perusteella 443 000 euron suuruiseksi. Tämä summa on budjetoitu sekä tulopuolelle että palkkakuluihin. Rahoituksen käytöllä ei ole vaikutusta määrärahojen nettokäyttöön, koska hankerahoitusta tuloutetaan vain sen verran mitä hankkeista on kuluja. Merkittävin tiedossa oleva hanke vuonna 2015 on vuonna 2013 alkanut Jane ja Aatos Erkko säätiön rahoittama Yhdysvaltojen tutkimukseen keskittyvä monivuotinen projekti.

Vuonna 2013 yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 59 %, mikä tarkoittaa sitä että ulkoinen hanketoiminta sitoo myös talousarviovaroja sekä omarahoitusosuuksien että yhteisten resurssien käytön kautta. Lyhytaikaisten hankkeiden ja kustannusten korvauksista mahdollisesti saatavien tulojen arvioitu määrä on n. 145 000 euroa – näitä tuloja vastaavat menot on myös huomioitu talousarviossa.

3.1.2 Maksullinen toiminta

Ulkopoliittinen instituutti julkaisee Ulkopoliitikka - lehteä, jonka tilaajakanta on pysynyt melko tasaisena (n. 2400 tilaajaa). Vuodelle 2015 on budjetoitu lehden tuloiksi 50 000 euroa.

3.2 Kulut

3.2.1 Palkat

Ulkopoliittisella instituutin talousarvio-rahenteisten henkilötyövuosien määrä vuonna 2015 tulee olemaan n. 38,5, josta tutkimukseen kohdentuu 21 henkilötyövuotta (18 tutkijaa ja 3 ohjelmajohtajaa). Upissa työskentelee tutkijoiden lisäksi hallintohenkilöstöä, tutkimuksen tukihenkilöstöä, viestintä – ja informaatioalan henkilöstöä sekä henkilöitä, jotka ovat vastuussa seminaarien järjestelyistä.

Upin tutkijoiden palkat ovat edelleen jonkin verran jäljessä alan palkkatasosta, joka vaikeuttaa etenkin kansainvälisiä rekrytointeja.

Kuvio 2: Henkilötyövuosien määrän toteuma vuosina 2011–2013 sekä arvio vuosille 2014 – 2015

Ulkopoliittisen instituutin henkilötyövuodet vuosina 2011–2015	2011 toteuma	2012 toteuma	2013 toteuma	2014 arvio	2015 TAE
HTV-määrä talousarviorahoituksella	39,0	38,1	37,5	37,5	38,5
HTV-määrä ulkopuolisella rahoituksella	3,7	2,5	3,6	4,0	4,0
Yhteensä	42,7	40,6	41,1	41,5	42,5

3.2.2 Vuokrat, palvelujen ostot ja muut kulut

Suurimmat menoerät henkilöstökulujen lisäksi ovat vuokrat ja palvelujen (esim. painatuspalvelut ja matkustuspalvelut) ostot. Upi pyrkii hyödyntämään valtion yhteishankintoja, jotta hintoja saataisiin valtion mittakaavaetua hyödyntäen painettua alaspäin. Palvelujen, vuokrien ja matkakulujen hintojen nousun vuoksi määrärahojen ostovoima heikkenee 1,5 – 1,7 %:n vauhtia lähivuosina (Taloudellinen katsaus, VM 13a/2014). Upi maksaa toimitiloistaan vuokraa, joka on sidottu elinkustannusindeksiin. Vuokrakuluihin kuuluvat myös semi-naaritilojen vuokrakulut sekä laitevuokrat.

Kuvio 3: Yhteenvedo toteutuneista tuloista ja menoista vuosina 2011 – 2013 sekä vuoden 2014 ennuste ja vuoden 2015 talousarvio

Ulkopoliittisen instituutin tulot ja menot 2011–2015	2011 Tot. / Tilinp.	2012 Tot. / Tilinp.	2013 Tot. / Tilinp.	2014 Tot. ennuste	2015 TAE
Toimintamenot					
Palkkamenot	2 501 267	2 373 922	2 408 848	2 590 575	2 742 500
Vuokrat	446 249	440 754	453 718	471 300	479 000
Palvelujen ostot	443 212	467 413	389 605	416 425	411 500
Muut toimintamenot	340 823	317 412	311 186	382 100	387 500
Bruttomenot	3 731 552	3 599 501	3 563 357	3 860 401	4 020 500
Bruttotulot	498 322	355 398	437 067	522 401	638 000
Nettomenot	3 233 230	3 244 103	3 126 290	3 338 000	3 382 500
Siirtyvä erää jäljellä vuoden alussa	430 803	306 573	304 470	435 180	435 180
Arvonlisäveromenot (21.30.29)	180 397	163 790	181 147	168 000	185 000
Netto- ja alv-menot yhteensä	3 413 627	3 407 893	3 307 438	3 506 000	3 567 500

Arvonlisäveromenoja arvioidaan vuonna 2015 olevan aikaisempaa enemmän kertaluonteisten laitteisiin sekä tietojärjestelmiin kohdistuvien hankintojen johdosta.

4. Määrärahat

Määrärahan korotusesitys 1: Toimitilavuokrien korotusten takautuva huomioon ottaminen talousarviossa

Ulkopoliittisen instituutti maksaa toimitiloistaan Kruunuvuorenkadulla markkinahintaista vuokraa. Vuoden 2013 talousarviossa kompensoitiin takautuvasti edellisen kerran 3,7 %:n vuokrankorotus vuodelle 2012 (15 000 euroa).

Toimitilavuokrien kasvu on vuoden 2012 jälkeen hieman hidastunut ja aikavälillä 2013 – 2014 vuokrissa on toteutunut yhteensä 2,7 %:n nousu, joka on n. **11 000** euroa.

Toteutunut vuokramenojen kasvu esitetään otettavaksi huomioon pysyvänä määrärahanlisäyksenä vuoden 2015 talousarviossa.

Määrärahan korotusesitys 2: Valtion virka – ja työehtosopimuksesta vuosina 2013 ja 2014 aiheutuneiden palkankorotusten takautuva huomioon ottaminen talousarviossa

Vuoden 2014 talousarviossa otettiin takautuvasti huomioon vuoden 2012 ja osa vuoden 2013 VES/TES yleiskorotuksista sekä virastoeristä (2,4 % ja 1,9 %), joiden euromääräinen vaikutus menoihin oli vuoden 2012 korotusten osalta **54 000** euroa ja vuoden 2013 korotusten osalta **48 000** euroa.

Vuoden 2013 toteutuneista VES/TES korotuksista jäi talousarviossa kompensoimatta vielä **21 000** euroa, joka toivotaan otettavaksi huomioon vuoden 2015 talousarviossa.

Vuoden 2014 VES/TES korotusten vaikutus viraston menoihin vuositasolla tulee olemaan n. **12 500** euroa, joka niin ikään esitetään talousarviossa huomioitavaksi.

Ulkopoliittinen instituutti esittää, että edellä mainitut valtion virka – ja työehtosopimusratkaisusta aiheutuneet menot, **33 500** euroa, lisättäisiin pysyvänä määrärahalisäyksenä Upin talousarvioon.

Yhteenveto esitetyistä lisäyksistä määrärahoihin:

Määrärahan korotusesitys 1: Toimitilavuokrien korotusten takautuva huomioon ottaminen talousarviossa	11 000 euroa
Määrärahan korotusesitys 2: Valtion virka - ja työehtosopimuksesta aiheutuneiden palkankorotusten huomioon ottaminen talousarviossa	33 500 euroa
Yhteensä	44 500 euroa

Kuvio 6: Määrärahatason muutosesitysten vaikutukset määrärahoihin

Esitetyt määrärahatason muutokset suhteessa vuoden 2014 TA:n määrärahatasoon	
Vuoden 2014 TA:n nettomääräraha 21.30.01 (ei siirtyvää erää)	3 338 000
Esitetyt määrärahalisäykset yhteensä	44 500
Ehdotus nettomäärärahan 21.30.01 tasoksi vuodelle 2015	3 382 500
Muutos -% 2014 - 2015	1,3 %
<hr/>	
Vuoden 2014 TA:n arviomääräraha 21.30.29 arvonlisäveroihin	168 000
Esitetyt muutokset	17 000
Ehdotus arviomäärärahan 21.30.29 tasoksi vuodelle 2015	185 000
Muutos -% 2014 - 2015	10 %
<hr/>	
Määrärahat yhteensä vuoden 2014 TA:ssa	3 506 000
Esitetyt määrärahamuutokset yhteensä	61 500
Ehdotus Upin määrärahatasoksi vuodelle 2015	3 567 500
Muutos -% 2014 - 2015	1,8 %

Helsingissä 28.4.2014

Teija Tiilikainen
Johtaja

Helena Lehtovirta
Hallintojohtaja